

De minister van Justitie,
minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 3 augustus 2010
doorkiesnummer 070 - 361 9721
faxnummer 070 - 361 9746
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
uw kenmerk 5655202/10/6
bijlage 1
onderwerp Advies conceptwetsvoorstel versterking cassatierechtspraak

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Hirsch Ballin,

Bij brief van 31 mei 2010 met opgemeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) u advies uit te brengen over het voorontwerp voor een wetsvoorstel met bijbehorende memorie van toelichting houdende wijziging van de Advocatenwet, de Wet op de rechterlijke organisatie en enige andere wetten ter versterking van de cassatierechtspraak (het “**Wetsvoorstel**”).

Het Wetsvoorstel is er – blijkens de memorie van toelichting (de “**MvT**”) – op gericht de Hoge Raad in staat te stellen zich als cassatierechter te concentreren op zijn kerntaken, te weten het bewaken van de rechtseenheid, het bevorderen van de rechtsontwikkeling en het verlenen van rechtsbescherming op de aan de Hoge Raad bij de wet toebedeelde rechtsgebieden (burgerlijk recht, strafrecht en belastingrecht). Een adequate uitvoering van deze kerntaken staat onder druk door cassatieberoepen in zaken die zich niet lenen voor een beoordeling in cassatie, en doordat sommige soorten zaken waarin een uitspraak van de Hoge Raad wenselijk is, de Hoge Raad niet of niet tijdig bereiken. Met het Wetsvoorstel wordt onder meer uitvoering gegeven aan het advies van de Commissie normstellende rol Hoge Raad van 2008¹. Het Wetsvoorstel moet dan ook worden gezien in samenhang met andere ontwikkelingen op dit terrein, in het bijzonder het voornemen om de praktijk van de cassatie in het belang der wet te veranderen en het reeds eerder voor advies aan de Raad voorgelegde wetsvoorstel Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad.²

Het Wetsvoorstel strekt er – eveneens blijkens de MvT – toe de cassatierechtspraak te versterken door andere en nieuwe eisen te stellen aan advocaten die als procesvertegenwoordiger optreden voor de Hoge Raad en door de introductie van de mogelijkheid tot niet-ontvankelijkverklaring van een cassatieberoep door de Hoge Raad aan het begin van de procedure. Dit laatste wordt in het Wetsvoorstel uitgewerkt in een aan de Wet op de rechterlijke organisatie (“**Wet RO**”) in te voegen nieuw artikel 80a, waarvan het eerste lid luidt: *“De Hoge Raad kan, gehoord de procureur-generaal, het cassatieberoep niet-ontvankelijk verklaren, wanneer de aangevoerde klachten geen behandeling in cassatie rechtvaardigen, omdat zij klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden of van te gering belang zijn.”*

¹ Rapport “Versterking van de cassatierechtspraak”, Kamerstukken II 2007/08, 29 279, nr. 69.

² Hierover heeft de Raad advies uitgebracht bij brief van 16 september 2009, kenmerk UIT 500 ONTW / RK, tevens te raadplegen op www.raadvoorderechtspraak.nl (advies 2009/22).

datum 3 augustus 2010
pagina 2 van 8

Deze nieuwe afdoeningsmodaliteit wordt toegevoegd aan de reeds bestaande mogelijkheid voor de Hoge Raad om op grond van artikel 81 Wet RO de motivering van de verwerping van een cassatiemiddel te beperken tot het oordeel dat de daarin aangevoerde klacht ‘niet tot cassatie kan leiden en niet noopt tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling’. Volgens de MvT (p. 11) past de Hoge Raad thans in ongeveer de helft van de zaken artikel 81 Wet RO toe, maar zijn de grenzen van de toepassing van dit artikel in zicht. Strikt genomen kan dit artikel niet worden gebruikt voor de verwerping van beroepen die op een enkel punt gegrond zijn, terwijl tegelijkertijd in cassatie kan worden vastgesteld dat na verwijzing de feitenrechter niet tot een andere uitkomst kan komen. Het beoogde toepassingsbereik van het voorgestelde artikel 80a Wet RO betreft onder meer juist deze situaties, en is daarmee dus ruimer dan dat van artikel 81 Wet RO. Daar komt bij dat de toepassing van het voorgestelde artikel 80a Wet RO is voorzien aan het begin van de procedure en dat dit artikel dus ook wat dit aspect betreft verschilt van artikel 81 Wet RO, dat immers pas aan het einde van de cassatieprocedure toepassing vindt, en dus (in burgerlijke zaken en strafzaken) altijd pas na een conclusie van de procureur-generaal.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.³

Advies

Algemeen

De Raad heeft met instemming kennisgenomen van het Wetsvoorstel.

Het is aannemelijk dat het Wetsvoorstel zal leiden tot een vermindering van de werklast van de Hoge Raad en het parket bij de Hoge Raad. Dit zal in het bijzonder het geval zijn als gevolg van de mogelijkheid om met behulp van het voorgestelde artikel 80a Wet RO meer differentiatie toe te passen in de zaaksbehandeling, met name bij burgerlijke zaken en strafzaken.

Deze werklastvermindering zal vervolgens – als de huidige voorraden zijn weggewerkt – leiden tot een verkorting van de gemiddelde doorlooptijd in de cassatiefase. Als sneller op een cassatieberoep kan worden beslist, wordt eerder duidelijk hoe de Hoge Raad denkt over de aan de orde zijnde rechtsvragen, wordt eerder duidelijk of de zaak onherroepelijk is afgedaan en kan, indien wordt gecasseerd en verwezen, eerder met de behandeling in feitelijke aanleg worden voortgegaan aan de hand van de door de Hoge Raad gegeven vingerwijzingen.

---

³ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum 3 augustus 2010
pagina 3 van 8

Als gevolg van de verwachte werklastvermindering – die ook nodig is om de nieuwe taken uit te kunnen voeren – zal de Hoge Raad, in combinatie met de in de MvT beschreven “nieuwe” cassatie in het belang der wet en het wetsvoorstel Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad, beter dan thans kunnen functioneren als richtinggevende rechter, en daarmee beter uitvoering kunnen geven aan zijn kerntaken op het gebied van rechtseenheid en rechtsontwikkeling. Hierdoor zal meer recht kunnen worden gedaan aan de (maatschappelijke) behoefte aan tijdigheid en rechtseenheid. Dit wordt voor de rechtspraak en voor het gezag en de legitimiteit van de rechtspraak in het algemeen als zeer gewenst beschouwd. Hiermee wordt tevens nauw aangesloten bij de in de Agenda van de Rechtspraak 2008-2011 neergelegde doelstelling “Effectieve rechtspraak”, zoals ook eerder specifiek ten aanzien van de problematiek rondom de zogeheten ‘massaschade’ door de Raad is opgemerkt in het advies van de Raad over het wetsvoorstel Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad.

Het Wetsvoorstel geeft de Raad voorts aanleiding tot het maken van de volgende specifieke opmerkingen, waarbij de nadruk ligt op het voorgestelde 80a Wet RO.

Rechtsbescherming en de formulering van artikel 80a Wet RO

Waar het Wetsvoorstel het de Hoge Raad enerzijds mogelijk maakt zijn kerntaken op het terrein van de rechtseenheid en de rechtsontwikkeling beter uit te kunnen oefenen, impliceert het voorgestelde artikel 80a RO anderzijds een beperking van de derde kerntaak, te weten de rechtsbescherming op de gebieden burgerlijk recht, strafrecht en belastingrecht. Rechtsbescherming is in een rechtsstaat een groot goed. Dit betekent naar mening van de Raad echter niet dat in alle gevallen een inhoudelijke cassatieprocedure mogelijk moet zijn, ook bij geringe belangen en ongeacht de belasting voor de rechterlijke colleges. Hierbij moet uiteraard ook naar de maatschappelijke kosten worden gekeken.

De Raad acht de voorgestelde beperking in beginsel aanvaardbaar, aangezien rechtspraak nog steeds in twee feitelijke instanties plaatsvindt, het voorgestelde artikel geen belemmering bevat om beroep in cassatie in te stellen, de procureur-generaal bij de Hoge Raad wordt gehoord en niet-ontvankelijk verklaring pas kan plaatsvinden na kennisneming van het beroepschrift en het verweerschrift. De gekozen formulering van het voorgestelde artikel 80a Wet RO roept - mede in het licht van de rechtsbescherming - nog wel enkele vragen op. Deze zullen hieronder uiteen worden gezet.

Als gezegd luidt de formulering van het voorgestelde artikel 80a Wet RO als volgt:

“De Hoge Raad kan, gehoord de procureur-generaal, het cassatieberoep niet-ontvankelijk verklaren, wanneer de aangevoerde klachten geen behandeling in cassatie rechtvaardigen, omdat zij klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden of van te gering belang zijn.”

Deze formulering roept de vraag op wat onder de criteria “klaarblijkelijk niet tot cassatie kunnen leiden” en “te gering belang” wordt verstaan. De invulling van deze betrekkelijk open normen zal logischerwijs in de praktijk moeten worden vormgegeven door de Hoge Raad (waarbij het van belang is dat ook de hierop betrekking hebbende arresten op rechtspraak.nl worden gepubliceerd). De MvT bevat hiervoor wel enkele aanknopingspunten.

Ten aanzien van het als eerste genoemde criterium merkt de Raad op dat dit blijkens de MvT (pp. 12 en 20) moet worden gelijkgesteld aan “klaarblijkelijke ongegrondheid” en dat onder dit criterium een groot deel van de zaken valt die in de huidige praktijk met artikel 81 Wet RO worden afgedaan. Van

datum 3 augustus 2010
pagina 4 van 8

klaarblijkelijke ongegrondheid is volgens de MvT (p. 12) sprake wanneer de bestreden uitspraak bijvoorbeeld berust op twee zelfstandig dragende gronden waarvan slechts één in cassatie wordt bestreden. De Raad merkt over de toelichting bij dit criterium op dat niet geheel duidelijk is hoe de term “klaarblijkelijk” zich verhoudt tot de daarmee vergelijkbare term “kennelijk” en waarom niet voor deze laatste term is gekozen (net als in bijvoorbeeld artikel 8:54 Awb).

Ten aanzien van het als tweede genoemde criterium meldt de MvT (p. 12) dat hierbij bijvoorbeeld kan worden gedacht aan de situatie dat “een op zichzelf gegronde klacht na cassatie niet kan leiden tot een andere uitkomst dan in de bestreden uitspraak al is bereikt” en (p. 20) aan “gevallen waarin na verwijzing toch geen andere beslissing zou kunnen volgen en het cassatieberoep zou moeten afstuiten op gebrek aan belang.” Dit zijn volgens de MvT “gevallen waarin de motivering van de feitenrechter niet helemaal vlekkeloos is of waarin kleine vormfouten zijn gemaakt, die echter op de uiteindelijke beslissing niet van invloed kunnen zijn geweest.” Vervolgens worden in dit verband enkele voorbeelden gegeven. Ten aanzien van strafzaken worden genoemd het verkeerd of onvolledig aanhalen van wetsartikelen, de situatie dat aan de uitspraak niet de juiste stukken zijn gehecht terwijl deze zich wel in het dossier bevinden en het in geringe mate overschrijden van de redelijke termijn in zaken waarin geen andere klachten zijn ingediend. Ten aanzien van civiele zaken worden genoemd kennelijke schrijffouten en vergissingen of omissies die ook op de voet van de artikelen 31 en 32 Rv hadden kunnen worden hersteld, het ongemotiveerd passeren van een bewijsaanbod waar duidelijk is dat alle bewijsmogelijkheden zijn benut, een te gering financieel belang (een fout van € 2 bij een alimentatie) en klachten over de weergave van de feiten, de uitleg van een overeenkomst of de uitleg van de gedingstukken waarbij aanstonds kan worden vastgesteld dat het gaat om vergissingen of misslagen die niet van wezenlijke invloed op de inhoud van de beslissing kunnen zijn geweest.

De Raad merkt over de toelichting bij dit criterium in de eerste plaats op dat hierin geen aanknopingspunten voor belastingzaken worden gegeven. De Raad acht het gewenst dat in de MvT ook voor belastingzaken enige invulling van dit criterium wordt gegeven met het oog op de voorlichting aan rechtzoekenden, zodat het ook voor hen beter mogelijk wordt om in te schatten of het instellen van cassatie succesvol kan zijn (en tevens of het betalen van het bijbehorende griffierecht zinvol is). De Raad acht dit gewenst in het licht van de (individuele) rechtsbescherming. De Raad adviseert dan ook om de MvT op dit punt aan te vullen.

In de tweede plaats merkt de Raad in dit verband op dat hij ervan uitgaat dat het begrip “te gering belang” ook in andere zaken dan strafzaken niet alleen in geldelijke termen moet worden uitgelegd. Hoewel dit er niet met zoveel woorden staat kan dit in beginsel uit de MvT (p. 20) worden afgeleid. Hiervan uitgaand merkt de Raad ten overvloede op dat dit in ieder geval voor het belastingrecht ook niet wenselijk lijkt, aangezien in deze zaken een zaak met een klein geldelijk belang juridisch een groot belang kan vertegenwoordigen. Tevens adviseert de Raad om in de MvT expliciet te vermelden dat het dit verband niet slechts gaat om een te gering *geldelijk* belang.

Gegeven het voorgaande adviseert de Raad u om in de MvT de betreffende criteria nader toe te lichten en tevens om nader in te gaan op de gevolgen van het Wetsvoorstel voor de (individuele) rechtsbescherming.

datum 3 augustus 2010
pagina 5 van 8

Gevolgen voor de feitenrechtspraak

Het Wetsvoorstel richt zich als gezegd tot de cassatierechtspraak. Dit impliceert dat mogelijke gevolgen voor de feitenrechtspraak zich – zoals in de MvT terecht wordt gesteld – indirect zullen manifesteren. De Raad wil over deze mogelijke gevolgen van het Wetsvoorstel het volgende opmerken.

In de eerste plaats wordt verwezen naar de volgende stelling die is weergegeven op p. 17 van de MvT: “Als er eerder meer duidelijkheid is over de uitleg die de Hoge Raad aan het recht geeft, zal er minder behoefte zal zijn aan het instellen van beroep bij de rechter.” De MvT meldt tevens dat ook deze indirecte gevolgen nog niet zijn gekwantificeerd. Over deze stelling merkt de Raad op dat deze onbewezen, niet onderbouwd en daarmee nogal voorbarig is. De Raad vraagt zich daarbij af of uit de zinsnede “zijn nog niet gekwantificeerd”, met name het woordje “nog”, moet worden afgeleid dat kwantificering van deze stelling deel uitmaakt van de voorbereidingen in het kader van het Wetsvoorstel. Gegeven de voorgaande opmerking is duidelijk dat dit effect naar mening van de Raad niet (op voorhand) kan worden gekwantificeerd. Een dergelijke kwantificering maakt dan ook geen deel uit van het onderhavige advies. De Raad adviseert u om deze passage hetzij te schrappen, hetzij in lijn met het voorgaande aan te passen.

In de tweede plaats wordt opgemerkt dat als gevolg van het Wetsvoorstel op het terrein van rechtseenheid en rechtsontwikkeling meer van de gerechtshoven zal worden verwacht. Dit vergt de facto een herpositionering van de gerechtshoven, die zich onder meer uit in een minder casuïstische benadering en in meer onderling overleg. Deze ontwikkeling is in lijn met het rapport van de Commissie kernwaarden appelrechtspraak van september 2008, waarmee reeds hierop is geanticipeerd. De Raad merkt hierover op dat de MvT dit aspect in het geheel niet noemt, en adviseert de MvT hierop aan te vullen. In dit verband wordt tevens verwezen naar het arrest van de Hoge Raad van 13 juli 2010, LJN BM0256, waarin de Hoge Raad heeft overwogen dat het met het oog op de versterking van de kwaliteit van de berechting in eerste aanleg aanbeveling verdient dat de gerechtshoven in strafzaken meer dan thans het geval is uitleggen waarom hun arresten afwijken van het vonnis waarvan beroep. Het belang van die uitleg wordt, aldus de Hoge Raad, nog klemmender wanneer het onderhavige Wetsvoorstel tot wet wordt verheven en als gevolg daarvan het leidinggeven aan de rechtseenheid ten dele verschuift van de Hoge Raad naar de hoven. Met deze uitspraak lijkt de Hoge Raad een voorschot op de inwerkingtreding van het Wetsvoorstel te nemen. Gegeven het voorgaande merkt de Raad op dat het Wetsvoorstel – mede in combinatie met deze uitspraak – zal leiden tot een grotere werklust voor de gerechtshoven. De bedoelde herpositionering vergt een gezamenlijke herbezinning van deze rechterlijke colleges, waarvoor tijd nodig is. De bedoelde werklustgevolgen zijn op dit moment dan ook niet goed in te schatten. De Raad zal deze gevolgen op een later moment kwantificeren, te weten in het kader van de onderhandelingen over de prijzen voor de volgende prijsperiode (2014-2016).

Wetsvoorstel prejudiciële vragen aan de Hoge Raad

Als gezegd heeft de Raad over het wetsvoorstel Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad op 16 september 2009 advies uitgebracht. In dat kader was de reikwijdte van de voorgestelde procedure beperkt tot massavorderingen. Dit kwam tot uitdrukking in de formulering, namelijk dat de (burgerlijke) rechter in een procedure de Hoge Raad een rechtsvraag kan stellen ter beantwoording bij wijze van prejudiciële beslissing, “indien een antwoord op deze vraag nodig is om op de eis of het verzoek te beslissen en rechtstreeks van belang is voor een veelheid aan vorderingsrechten die gegrond zijn op dezelfde of soortgelijke feiten en uit dezelfde of soortgelijke samenhangende oorzaken voortkomen.” Blijkens een

datum 3 augustus 2010
pagina 6 van 8

persbericht van het ministerie van Justitie van 1 april 2010⁴ is door de ministerraad inmiddels met dit wetsvoorstel ingestemd en is het voor advies naar de Raad van State gezonden⁵. Uit dit persbericht volgt ook dat de reikwijdte van dit wetsvoorstel is verruimd ten opzichte van de versie waarover de Raad heeft geadviseerd. Het bericht meldt namelijk: *“De prejudiciële procedure beperkt zich niet tot massaschadezaken. Als in vele zaken en procedures een nieuwe, nog niet beantwoorde rechtsvraag speelt, kan de Hoge Raad een oordeel geven.”* Aangezien deze kennelijke uitbreiding op zichzelf mogelijk gevolgen heeft voor de Rechtspraak valt deze onder de adviestaak van de Raad. De Raad heeft echter moeten constateren dat hij hierover niet om advies is gevraagd. Aangezien dit wetsvoorstel op dit moment niet openbaar is, behoudt de Raad zich het recht voor om na indiening in de Tweede Kamer van dit wetsvoorstel over de bedoelde uitbreiding daarvan zonedig rechtstreeks aan de Tweede Kamer advies uit te brengen.

Werklast

Als gezegd zal het Wetsvoorstel leiden tot een grotere werklast voor de gerechtshoven, aangezien op het terrein van rechtseenheid en rechtsontwikkeling meer van deze rechterlijke colleges zal worden verwacht. Dit vergt de facto een herpositionering van de gerechtshoven, die zich onder meer uit in een minder casuïstische benadering en in meer onderling overleg. Deze werklastgevolgen zijn op dit moment niet goed in te schatten maar zullen in het kader van de onderhandelingen over de prijzen voor de komende prijsperiode (2014-2016) worden gekwantificeerd. Als gezegd wordt daarnaast de in de MvT op p. 17 weergegeven stelling ten aanzien van de effecten van het Wetsvoorstel op de instroom bij de Rechtspraak, door de Raad als voorbarig beschouwd en kan deze daarom niet gekwantificeerd worden.

---

⁴ Te raadplegen op www.rijksoverheid.nl.

⁵ Alwaar het volgens www.raadvanstate.nl op dit moment nog in behandeling is.

datum 3 augustus 2010
pagina 7 van 8

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de informatievoorziening aan en de voorbereiding van de gerechten op de invoering van de onderhavige regeling verzoekt de Raad u hem te informeren over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede respectievelijk de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wettekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

Mr. F.W.H. van den Emster
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

datum 3 augustus 2010
pagina 8 van 8

Bijlage: overig artikelsgewijs inhoudelijk en redactioneel commentaar

- Artikel V bevat een overgangsbepaling waarmee gedurende een jaar na de inwerkingtreding van de wet een bijzondere positie wordt toegekend aan advocaten die kantoor houden in het arrondissement 's-Gravenhage. Deze bepaling beperkt zich niet tot advocaten in civiele zaken. De Raad gaat ervan uit dat dit niet de bedoeling van de betreffende bepaling kan zijn, aangezien de advocaten die kantoor houden in het arrondissement 's-Gravenhage in strafzaken en belastingzaken geen bijzondere positie innemen ten opzichte van andere advocaten in den lande. De Raad adviseert dan ook om in de overgangsbepaling tot uitdrukking te brengen dat deze alleen geldt voor advocaten in civiele zaken.
- Artikel VI: in de tweede regel van dit artikel ware “onderdeel B, onder 1” te schrappen, nu hier artikel IV wordt bedoeld en deze bepaling geen onderdelen bevat.
- De MvT bij artikel I onder A, p. 19, bevat een passage over het schrappen van de aantekening op het tableau. Volgens deze passage wordt dit medegedeeld aan de betrokken advocaat. De Raad adviseert om hier overeenkomstig artikel 9j, tweede lid van het Wetsvoorstel te vermelden dat van het schrappen van de aantekening ook mededeling wordt gedaan aan de griffier van de Hoge Raad.
- Zowel in paragraaf 1, 2 als 5 van de MvT wordt een toelichting gegeven op de betekenis van het voorgestelde artikel 80a Wet RO. Van de paragrafen 1 en 5 is dit te begrijpen (algemene, respectievelijk artikelsgewijze toelichting). Onduidelijk is echter waarom hierop ook in paragraaf 2 wordt ingegaan. Deze paragraaf is immers getiteld “Overige ontwikkelingen”. Een en ander komt de leesbaarheid en duidelijkheid niet ten goede.
- MvT p. 8: In de een na laatste alinea ware: “zijn slecht een aantal advocaten” te wijzigen in: “is slechts een aantal advocaten”.
- MvT p. 12: In de een na laatste alinea ware: “Er kan sprake zijn van klaarblijkelijke ongegrondheid, (...), dan wel wegens gebrek aan belang (...)” te wijzigen in: “Er kan sprake zijn van klaarblijkelijke ongegrondheid, (...), dan wel van gebrek aan belang (...)”.